

"EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob **torkih, četrtkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Območno izdanje stane: za jeden mesec L. — 30, izven Avstrije L. 40 za tri meseca . . . 2.00 . . . 4.— za pol leta . . . 5.— . . . 8.— za vse leto . . . 10.— . . . 16.— Na naročbo brez prilagožene naročnine se rejem je osir.

Posamežno številko se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 20 nvt., v Gorici po 30 nvt. Sobotno večerno izdanje v Trstu 20 nvt., v Gorici 2 nvt.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Tržaška javna skladisca.

III.

Predno preidemo k zagovornikom predloga o podprtju javnih skladisč, dotedkniti se nam je mimogrede govora češkega posl. dr. Pacáka, kateri je dokazal na drastičen način, kako lehkomišljeno se je postopalo pri zasnovanju tega velikanskega podjetja, oziroma kako neopravičen je bil optimizem, kateri je takrat nadvladal v krogih tržaških. Ko sti namreč v letu 1891. občina in trgovinska zbornica najeli posojilo 11 milijonov, zahtevali sti zajedno od državnega zbora, da privoli pupilarno varnost dotičnim delnim zadolžnicam. Opozicija v pravosodnem odseku je vprašala takoj po garanciji, kajti ako si hoče kmet izposoditi borih 500 gld. iz kakih sirotinske blagajne, mora preskrbeti vso mogoče dokaz in garancije v varnost posojila. Na to opravičeno vprašanje je odgovoril poročevalcev v pravosodnem odseku, da vlada pripoznava kot zadostno garancijo pred vsem okolnost, da sloni posojilo na podjetju javnih skladisč in njih nepremičnin, ter da je v bogati mori preskrbljeno na pokritje obresti in amortizacije kapitala; istotako da je preskrbljeno, da se osnuje rezervni fond.

Tako so torej argumentirali v letu 1891. In danes, v letu 1894? Današnji poročevalci pa nam pravi, da je v letu 1892. 76 odstotkov skladisč stalo praznih, v letu 1893. pa 57. Kot varok tej žalosti prikazni način poročevalcev: a) da so skladisča mnogo preprostora za sedanj tržaški promet; b) da svote za obrestovanja in amortizacijo naloženega kapitala tako podražujejo promet v javnih skladisčih, da so stroški na tržaškem tržašči mnogo večji nego na Reki.

"Gospoda moja, — vskliknil je dr. Pacák — primerjajte poročilo z leta 1891. z današnjim! Kako so stvar hvalili takrat, ko naj bi bili privolili pupilarno varnost; in na naš ugovor, da gro tu za denarje sirot, ki naj bi se naložil v teh delnih zadolžnicah, niso hoteli slušati, če, da opozicija dela vedno opozicijo za vsako ceno. Danes se izpoljujejo naše besede".

V letu 1891. je trdil pravosodni odsek, da je posojilo 11 milijonov dovelj pokrito z ozirom na to, da ima trgovinska zbornica tržaška nad jeden milijon čistega premoženja, občina pa deset milijonov premoženja, obtežnega le po petih milijonih pasivuma. Tako je bilo v letu 1891, in danes, v letu 1894, je čitati v poročilu:

"Jasno je torej, da pri takih okolnostih ti dve korporaciji — trgovinska zbornica in mesto tržaško namreč — ne bi mogli nadalje nositi bremena, koje jima nalaga to podjetje, ne da bi ju to breme udulilo". Po menjenju poslanca dr. Pacáka kaže na veliko

PODLISTEK.

41

Kmetiški upor.

Zgodovinska povest četrtnajstega veka.
— Spisal Avgust Šenoc. Preložil I. P. Planinski. —
— Kako ne, odgovori Maria, od sreca rada, gospod tast, zakaj kogar vi zagovarjate, mors zares biti zlata vreden. Posebno, če ga Zofika rada ima. Jezi me ta malopridnica, sicer mi vsako najmanjšo stvar zaupa, ali o tem mi ni niti besedice omenila; spominjam se celo, kako se je dva ali trikrat rogala Miliču.

— No vidj! nasmeje se Ambrož od sreca, to je prava ženska politika, pa da ni res, da je Eva v raji od kaže vprejela jabolko! Takove ste ve.

Marta nekoliko zardi, potem nadaljuje:

— Ali velike sitnosti so.

— Kakove, za Boga?

— Ne vem, kaj poreče temu gospa mati.

lehkomišlenost, ako se 12 milijonov nalaga na tak način, kakor opisuje poročilo, in ako se dovoljuje pupilarna varnost takim zadolžnicam.

* * *

Čuli smo torej argumente obeh zagovornikov proti predlogu o podprtju javnih skladisč tržaških. Sedaj pa naj pridejo na vrato zagovorniki predlogi: minister Wurmbbrandt, posl. Burgstaller in poročevalcev posl. Stalitz. A predno damo tem gospodom besedo, opozoriti nam je našo čitatelje, da se je posl. Kaizl že jedonkrat oglašal k stvarnemu popravku. Dasi se v marsičem nikakor ne strinjam z gospodom poslancem — zlasti ne moremo pritegniti njegovi sodbi o pomembnosti Trsta in njega bodočnosti — vendar hočemo prijaviti doslovno omenjene stvarne popravke poslanca Kaizla, kajti gosp. pl. Burgstaller je v istih dobil pod nos par pravorkih — resnic, in bi le želeli, da sporoči vse to, kar je čul, svojim konservativnim in radikalnim prijateljem.

* * *

Poglavitne misli iz govora njegove ekselenco g. ministra za trgovino smo sicer že prijavili v večernem izdanju minolega četrtka, vendar hočemo iste danes nekoliko popolniti.

Mene navdaja občutek — reklo je g. minister — da mora biti državi nje jedino veliko pristanišče pravi biser. Na istega se morajo ozirati v prvi vrsti one dežele, ki producirajo in so industrijalne. Mi moramo želiti naš Trst ravno zato, ker skrbi Ogrska za svojo Reko. Minister se nadeja, da se po znižanju skladovnine bolj napolnijo skladisča, kajti boljje je, da se poslopja dajo v zakup po nizki ceni, nego da stoje prazna. To se pravi igrati tragedijo, ako se hodi uveriti zbornico, da gre tu za velikanske žrtve. Posl. Kaizl hoče prepustiti mesto Tržaško svoji usodi. Država ne sme tako misilit in mora obžalovati, ako kateri koli krog prebivalstva, katerakoli dežela, ali katerikoli narod tako misli, da se tako važen emporij Avstrije prepusti svoji usodi. Ker je že g. poslanec govoril o neugodnih zemljepisnih odnosnih pristaniščih tržaškega, zakaj ni pomislil pri tem, da ima lega Trsta tudi svoje posebne ugodnosti. Trst je najboljše pristanišče srednje Evrope ob srednjezemskem morju, Trst je najboljše pristanišče na Vstop in do srednjega kanala, prsto Trsta je najboljša pot na Vstop in ne treba drugega, nego javnih obšč, katera bi znižala vozne cene ne le do Trta, ampak tudi na Vstop. V to je zemljepisna lega mesta tržaškega na jugu od nejšča v vsej Evropi. Zato veruje minister v bodočnost Trsta. Ta najnovejša akcija utegne vspodbudit mesto tržaško, da bude stremljeno po onem cilju, po katerem hrepčimo vse: da postane Trst avstrijsk trgovinsk em-

porij. Trst sme biti uverjen, da bodo vlada nepremično pazila na Trst in se bližala označenemu cilju.

Političke vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica.) Poslanska zbornica nadaljuje razpravo o valutnem zakonu. Vnanja oblika zbornice ob tej razpravi sama ob sebi je že ostra, dà: najstrožja kritika o preosnovi valute: prazne klopi in pa nikjer tistega navdušenja, katero je sicer neizogibno pri vsaki veliki, ephalni akciji vlade. Videti je na vsak korak, da sledi vse ti „prijatelji“ valutnega zakona — izvzemši seveda zastopnike visoke finanze, kateri so gospodari situacije — le železnemu „muss“. O tem so nam najbolj vrgled Poljaki, ti zvesti trabanti nemške levice ob tem vprašanji. Njih zastopnik, posl. Abramovič, je sicer govoril proti predlogu manjšine, da se odloži razprava o valutnem zakonu, zajedno pa je predlagal, da se državne note po 1 gl. umaknejo iz promota še le z 31. decembrom 1895, note po 5 gld., oziroma po 50 gld. še le koncem leta 1897. Ker se je tudi Hohenwartov klub izrekel za to premembo zakona, ustrezno je pravo za pravo željni manjšini, kajti s tem se stvar vendar le zavleče za nekoliko časa — in Bog ve, kaj vse se lahko zgodi med tem.

V isti seji je posegel v razpravo tudi princ Lichtenstein in naglašajoč, da bodo vse preosnova valute in uvedenje zlate valute koristilo le visoki financi. Na ugovor, da je tu zastavljena čast države, pravi princ Lichtenstein, da je pač neprijetno, ako kdo zade v zagato, ali to snači trdovratnost, ako hočemo po sili naprej, dasi vemo, da ni nikjer izhoda. Čast Avstrije ne zahteva, da bi vstrajali pri storjenem pogrešku; tu ni zastavljena nje čast, ampak nje denar in nje zlato. Tu je dolžnost kabinetu, finančnemu ministru in parlamentu, da nas obvarujejo izgube tolikimi žrtvami nakupljenega zlata, tu je zastavljen denarni davek pridnega, poštvovalnega, a skoro obnemoglega ljudstva. — Na to je spregovoril princ Lichtenstein nekoliko resnih besed do nemških konservativcev. Upliv vodje konservativcev je približno jednak uplivu, katerega ima turški sultan v Bosni. Poljaki in nemški liberalci imajo kot svoje zastopnike v kabinetu najodličnejše svoje može, nemški konservativci pa k večemu dva varuh-patrona, katera morejo klicati na pomoč. A jedno pravo imajo še konservativci: uglasiti svoj veto proti liberalnim in kapitalističkim zakonom. Zaključno je princ Lichtenstein nastopno apostrofiral konservativce: Domilite se nemškega ljudstva, kojega tu zastopate, domilite se največje avtoritete krščanstva, ki je odobrila socijalno reformo, ter odklonite ta zakon. Glasujte proti temu za-

prej k sebi Zofko in ji poglej dobro v sreč. Nikari ji govoriti od strani, ampak zgrabi jo kar naravnost za sreč. Ako se je res malo opokla, omeni to tako od strani materi. Ti to znaš, pa pridobiš gospo Uršulo lagijo s svojo modrostjo, kakor Anka s svojo imenitnostjo. Vem, da tebi raje veruje. Tako ravnaj, to je moja želja, a Bog mi je priča, da twoj sestri dobro želim. Hočeš li, Marta? vpraša Ambrož, vzravnavaš glavo, in pogledi Marto po licu.

— Bom, gospod tast, vača želja mi je zakon. Vem, da se more prava sreča samo na sreči zgraditi, a ljubezen je od Boga. Napola bom vse svoje moči, da se izide po vaši volji.

— Hvala ti, dobra duša, reče starec in poljubi sinovo v čelo, Bog blagoslov tebe in tvoj zarod. Sedaj pojdem mej gospodo, ker imamo še vačne razgovore, a ti ravnaj, kakor več in znaš.

Oglas se računa po tarifu v pettu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsegava navadnih vestic. Poslana osmrtnica in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbah.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovan, ker nefrankovanova se ne sprejmejo. Rokopisi se ne vredajo.

Naročino, reklamacije in oglase sprojema upravnosti ulica Caserma 13. Odprte reklamacije se prosto pošljene.

„Edinost je med 1.«

konu, ki bije s pestjo v obraz načemu gospodarskemu priziranju.

Posl. Bišankini in tovariši interpelujejo ministra za dejelno brambo radi težkih vež in manevrov v Dalmaciji.

Železniški odsek poslanske zbornice je v sprejel predlogo o lokalnih železnicah, ki se imajo graditi v letu 1894. Zajedno je v sprejel tudi resolucijo posl. Burgstallerja v pospeševanje lokalnih železnic po Istri in na Goriskem. Trgovinski minister je obljubil, da predloži zbornici prihodnjo jesen načrt splošnega zakona o lokalnih železnicah.

O národnostni ideji se je izjavil nedavno italijanski minister-predsednik Crispi, da ista skoro izgubi svojo veljavo, če, da se jo preživeva. Naše menjenje je drugačno. Tam, kjer je ta ideja že uresničena, to je, kjer se národom ni več boriti za svoj obstanek, je pač naravno, da se národnod načelo umika drugim vprašanjem; tam pa, kjer se je národom še boriti za svojo národnod individualnost, tam si je národnod ideja ohranila svojo prvotno mladeničko silo, dokler ne izvrši svoje naloge. Pri nas avstrijski Slovani ostane národnod ideja bojno geslo, dokler ne izgine nevarnost za naš obstanek.

Civilna poroka na Ogrskem. Bitka še ni končana, boj se še nadaljuje. A danes moramo javiti veselo vest, da stoji stvari tako, da v magnatski zbornici najbrže pada civilna poroka. Mi slutimo to nekako instinktivno po pisavi židovskih listov; vedenje židovskega časopisa je za nas vsakdar najbolje merilo, kadar ugibamo o tej ali oni stvari. Kako zmagonsko, kako samozavestno so se vedli še pred par dnevi; kako so žugali konservativnim magnatom, cerkvenim dostojanstvenikom in celo — dvoru! In danes? Véerajuji oblastni „fortissimo“ se je premenil v pohlevan „mol“. Neki dunajski list piše: „Položaj je postal resen, ne toliko radi eventualne odklonitve civilne poroke po zbornici magnatov, ampak veled spremljajočih okolnosti, ob katerih so se dovršili najnovejši dogodki.“ Steherni si lahko misli, kaj si je nemško liberalni pisun misil pri besedah „spremljajoč okolnosti“: najvišji krogi so spoznali veliko nevarnost, ki preti državi in narodom od onih hujšačev, ki podkupujejo med ljudstvom spoštovanje do vero in krone. Žugali so pa onim dvornim dostojanstvenikom, ki so prišli k razpravam v Budimpešto — danes ne žugajo več. A da: tudi židovske hujšačeve je možno ugnati v kojni rog, v to ne treba drugega, nego primerno odločnosti. Te poslednje nam nedostaje v Avstriji, sicer bi že davno bilo v pravičnem zmusu rešeno tudi — narodno vprašanje.

Zopet bomba v Rimu. Dne 8. t. m. razpočela se je bomba pred uhodom v palačo kneza Odescalchiha v Rimu. Bomba ni napravila mnoge škode poslopu, toda ranila je

Podban zavije naravnost v kolo gospode, katera se sredi dvorišča vrlo živahn razgovarja.

— Gospoda in bratje, reče, čas je, da se zgovorimo pred večerjo. Prosim vas zatoraj, da greste z menoj v gorenje prostore grada, a vi mladeniči poveselite se malo z ženskami. Napoči čas, ko pride skrb za državo tudi vam na pleča.

Starejša gospoda in sinovi gredo za podbanom po stopnicah, mladi ljudje pa se razkrope po perivoji. Merta pogleda naokrog, a na dvorišči ni niti Miliča niti deklek. Mlada gospa gre torej iz grada, da poišče mlajšo sestro na velikem perivoji. Išče tu, išče tam pod visokim drevojem, v sonci ogromnih jelk in smerek, za cvetičnim grmovjem, ali o Zofiki ni duha ni sluha. Sedaj pa sedaj jo ustavijo gospo, ki se sprejehajo po vrtu in smerijo veselim salam patra Didaka.

(Dalje prih.)

tri osebe, in sicer vratarico palače, 37letno Cola ter 42letnega črkostavca Corbellinija in njegovo 46letno ženo, katera sta o razpoku baš govorila z vratarico. Vse tri ranjene osebe odpravili so v bolnišnico. — Italijanski listi povdarijajo kot posebnega omenjenja vredno dejstvo, da je o tem razpoku prihitel prvi v pomoč ranjenim poslanec Sala, ki je bil tudi prvi na licu mesta, ko je bila nedavno počila bomba pred državoslobskim poslopjem. Ta slučaj je toliko bolj čuden, ker je Odescalchijeva palaca dokaj oddaljena od središča mesta in vendar je bil poslanec Sala takoj po razpoku pred palačo. — Govori se, da so zapri dva anarhisti, ki sta na sumu, da sta položili to bombu.

Socijalisti na Francoskem so močno razburjeni, ker je večina poslanske zbornice dovolila, da se sodniški postopek proti socijalističkemu poslu Toussainu. Protestovati hočejo proti takemu sklepu v posebnem manifestu ter sklicati javne shode. List „Petite République Française“ pravi: To je vojska na življenje in smrt, mi jo vsprememo.

Različne vesti.

Visoka gostinja v Dalmaciji. Dne 8. t. m. pripeljala se je na jahti „Christa“ v Korčulo nadvojvodinja Marija Tereza (soprga nadvojvoda Karla Ljudevitja in mati nadvojvoda Franja Ferdinanda d'Este). Visoka gospa ogledala si je cerkev, obla mesto in se odpeljala včeraj v Gruž.

40letnica službovanja. Dne 8. t. m. do polnil je 40 let svojega službovanja kot učitelj ravnatelj ženskega učiteljišča v Gorici, g. Frau Hafner. V proslavo te 40letnice priredil mu je nastod prisrčno ovacijo in tudi zunanjji prijatelji neumornoga pedagoga poslali so mu mnogo brajuvnih čestitk.

Družba sv. Cirila in Metoda za Istro spremenila je nekoliko svoja pravila. Bistveni premembri dosedanjih pravil st. da je sedež družbe v Opatiji, in da smo družba ustavljati podružnice. Nadalje je določeno, da plačajo ustavniki 100 gld., podporniki po 25 gl., redni članovi po 1 gl. na leto in izredni članovi manj kot 1 gl., ali vsaj 20 nvđ. na leto. Podružnica more se ustavoviti, ako se vpiše vsaj 20 članov. Ako se prijavi tako število članov, naznani naj se to društvenemu tajniku druž. M. Laginji v Pulju, kateri prekrbi vse potrebitno, da se osnuje podružnica.

— Spremenjena pravila potrdilo je c. kr. namestništvo v Trstu z odloko št. 6949/I z dne 24. aprila t. l.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabrali so gostje o prilikah poroke g. Josipa Sancia-Dreča z gospodičino Marijo Sancin-Oraš v Škednju, 1 gld. 80 nvđ.

Iz Dutovlj se nam piše: Čital sem po raznih časopisih, v kako ogromnom številu se je prikazal letos rujavi hrošč. Tudi v naši občini imamo veliko tega škodljivega mrduša.

Stari ljudje ne pomnijo, da bi bilo pri nas toliko teh neljubih gostov, kakor prav letos. Ako streset le nekoliko drevo, že se ti vsuje te golazni da je gross. Pri nas jih je posebno veliko po hrastovji po mejah. Čudim se, da se sploh Kraševci malo brigajo za te škodljive.

če tudi jih je na nje opozorila o pravem času politična oblast. Mislim, da je že veliko takih nevernih Tomačev, kakor pred leti, ko se je prikazala prvič trta bolezni: peronospora viticola. Tudi takrat niso hoteli uporabljati nekateri trdovratnež modre galice proti tej bolezni, dokler niso videli sami, da so kmetje, ki so se poslužili tega izvrstnega sredstva, pridevali mnogo dobrega terana, a oni drugi malo in že tega slabega. Škoda jih je izmodrila, počeli so trte škropiti z galico kakor njih pametni sosedni kmetje. Pazite, da ne boste tudi sedaj ugibali delj časa, ali bi ali ne bi se spravili na hrošča; kajti tudi on Vam bodo provzročali mnogo škode, če tudi ne tako naenkrat, kakor peronospora. Prepričani pa boste, da škoda je neizogibna, ako se ne spravite takoj na škodljivi mrduš.

Naravopisci so dokazali, da se ta mrduš hitro množi, kajti vsaka samica leže jajčica, iz kajih pridejo ogrci ali ličinke, koje 3–4 leta razjedajo pod zemljo korenike raznim rastlinam. Ali ne napravijo samo ličinke že dovolj škode? Ako se ne spravito koj sedaj na nje, imeli jih boste čez 4 leta gotovo dosti več, kakor letos; kajti iz ličinke, koje bodo sad sedanjih hroščev, pridejo zopet novi hrošček. Najcenejši pokončevalci tega mrduša so otroci. Otrokom naj bi odločila dotična

županstva kako svotico denarja za gotovo moro hroščev, da bodo imeli otroci več veselje jih uničevati.

Spravite se torej vse kraške občine z vsemi sredstvi na hroščeve armado in uničiti jo, da vam ona ne uniči vaših poljskih pridelkov in rastlin!

Nagrobeni spomeniki na dražbi. Na katoliškem pokopališču pri sv. Ani prodajali se bodo v soboto, 12. t. m. od 9^h, ure dopol. naprej razni nagrobeni kameni in križi na javni dražbi. Spomeniki ne oddajo se izpod prvenstvene vrednosti.

Velikanski požar. Sinoči nekoliko minut po 9. uri stalo je skladische lesa bratov Livaditti, na zemljišču med ulico Coronco in Fabio Severo kar h krati v plamenu. Zuholj avigal je visoko proti nebu, razsvetljajoč čarobno, a grozokrasno vro okolico, v tem ko se je milijone in milijone isker vsipalo daleč na okrog, da bi bil človek misil: glej, kakš krasen, velikanski umeteljni ogenj! Žalibog bila je kruta, grozna resnica. Hlupoma bilo je pri pogorišču šester brizgalnic, ki so vsipalo potoke vode v orjaško gromado. Toda, kaj hasne to! Že je bilo v plamenu bližnje skladische lesa g. Henrika Wisnikerja, curki vodnici izpuhtevali so mahoma v grozni vročini. To je bilo grozno plameče jezero, katerega sila moral bi se umakniti slovenska moč, priznati svojo onemoglost. Toda ne; nevarnost, preteča mestu je velikanska, na vsak način treba omojiti požrešni, vedno naraščajoči pekel. Mestni gasilci s pomočjo vojakov storili so vso, kar je v slovenski moči; že več: z ne-človeškim naporom podirali so lope, vlačili les raz pogorišča. Stanovniki bližnjih poslopij spraznili so svoja stanovanja in pobegnili s svojim imetjem pod odprt, krvavo rudečo obnobje. Tudi vojaki iz bližnje vojašnice v ulici Fontana moralni so sprazniti poslopje. Nevarnost naraščala je vsako minuto. Tuk gorodišči skladische imata svoje lesne skladische znani slovenski rodoljub g. Man k oč. Trošpetali smo tudi mi, da se vname že isto in potem — ne bi je bilo več slovenske sile, ki bi samogla ustaviti požrešni plamen. Toda, hvala Bogu in neutrašljivosti gasilcev in vojakov, najgorše ni se dogodilo. Pač se je začel plamen širiti tudi na skladische g. Man k oča, pogorelo je res dokaj lesa in velika lopa, toda dalje človek ni pusil uničenjedega sovrašnika. Dovelj je škode! Ker strašanski plamen ni bilo možno zadušiti s človeškim silami, omejiti se ga je moralo na lice mesta, na katerem se je pokazal ta kruti sovrašnik imetju. O polunoči je bila odstranjena vsa nevarnost preteča okolici pogorišča in ljudje so se mogli vrneti v zapuščena poslopja.

Požar bil je sicer omejen, toda ne zadržen. Danes vse popoludne imeli so gasilci opraviti, da popolnoma pogasnejo šareče tramove. Skladische bila so sicer zavarovana, toda škoda je vendar ogromna, kajti jeko občutno bode posmanjanje obdelanega lesa.

P. S. Ravnikar smo doznali toliko, da je ogenj navstal v levem kotu skladische bratov Livaditti in da je bila vsa zaloga lesa hlupoma v plamenu. Nadaljnje preiskovanje dožene morda, kakš se je prav za prav vžglo skladische.

Na pogorišču prišli so ces. namestnik vitez Rinaldini, župan dr. Pitteri ter zastopniki vseh civilnih in vojaških oblastej. Samo po sebi pa se umeje, da je bilo vso noč skoraj vse mesto na nogah in da se je zbralo okolo pogorišča na tisoče in tisoče ljudi. Čarobno-grozno razsvetljajoča vsega mesta opazili so celo v Piranu, kjer so ljudje vrveli na bližnjo hribovje, da vidijo, kaj se dogaja v Trstu.

Ogenj. Včeraj opoludne vnelo se je tramovje v čistilnici riža na Campu Marzio. Ogenj je nastal vse predel prevelike vročine, katero je provzročilo naglo kretanje osi glavnega kotača stroja. Ko so prihiteli gasilci pred čistilnico, pogasili so bili ogenj že delaveci sami. Škoda je neznatna.

Požar na ladiji. Včerajšnji dan bil je res nesrečen za Trst. Opoludne poklicali so gasilce v čistilnico riža, ob 3. popoludne pa v novo pristanišče, ker je navstal ogenj na Lloydovem parniku „Polux“, tam zasidranem. Ogenj se je pokazal v konobi na krovu, kjer so shranjeni povlaki in barve. Gasilci so zadržili v kratkem ogenj s pomočjo mornarjev. Škoda baje požar ni provzročil mnogo. S tem pa gasilci niso končali svojega dela, kajti zvečer morali so zopet na delo, k velikanski požarju, o katerem sporočamo na drugem mestu.

Policijsko. Včeraj o poludne ukradel je nepoznan tat v cerkvi sv. Antonia novega zasebnici Domeniki d'Andrea iz žepa novčarko, v kateri je bilo 10 gld. v gotovem denarju. — 33letni natakar Julij H. in 34letni pek Ivan V., oba iz Ljubljane, prišla sta včeraj na stanovanje gospa V. Pogačnikove na Klonji hšt. 198, prosit miloščine. O tej prilikli odnesla sta dežnik, vreden 4 gld. Zasačili so ju poznej stražarji v ulici Giulia. — Policijski oficijal g. Tis prijet je včeraj znanega tatu, 34letnega brezposelnega čevljarija Josipa Gorjupa iz Slavine pri Postojni. Izročil ga je sodišču na razpoloženje. — Isti policijski uradnik spravil je včeraj pod ključ 52letnega mizarja Jakoba Znidarčiča iz Naklega pri Sežani, katerega išče okrajno glavstvo v Sežani, ker ima mizar nekoliko nedisto dušo.

Sodnisko. 26letni težak Vincenc Weninger, rodom iz Štajerske, služil je v Trstu do nedavno v tukajšnji „Plzenški pivarni“. Zaradi malomarnosti odpustil ga je lastnik iz službe, kar Weningerju seveda ni bilo po volji. Maščeval se je nad svojim gospodarjem s tem, da je razbil zadnjo noč, ki je bil še sam v gostilni, razne stole, steklenice, kozarce itd. Potem je pobegnil iz Trsta. Ujeli so ga pa kmalu in ga izročili tukajšnjemu sodišču, koje ga je obtožilo zaradi slobogega poškodovanja tuje lastnine. Weninger je dobil 8 mesecov težke ječe, pogoštene z jednim postom vsak teden.

Nesreča. Včeraj popoludne skočil je pred topniškim arzenalom raz tramvajev voz 22 letni trgovski agent Rafael Delvecchio, stajajoč v ulici Stadion hšt. 10. Skočil je tako nespametno — nazaj, namesto naprej — da je padel in prišel z levo nogo pod kolo. Voz mu je strič nogo pod kolenom. Ponesrečenega odnesli so v bližnjo lekarno Pozzetto, kjer so poklicali zdravnika iz zdravniške postaje, ki mu je obvezal nogo in ga ukazal prenesti v bolnišnico. Bržkone mu bodo morali odzagnati nogo.

„Slovenski Svet“ ima v 9. št. naslednjo vsebino: Problem utrakvismu v Avstro-Ogrski. — O gospodarstvu Rusije in njenih napsotnikih. — Poslanica biskupa Posiloviča o staroslovenški liturgiji. — Pesmi: Poetu. (Prešernova v latinci in cirilici ter ruskem prevodu); — Na deželi; — Uspomeni hrvaških mušenika; — Rodu; — Ruska izv. pesem; — Vidov-Dan (serb. p.) — Der Königsohn Marko (rasprava). — Listek. — Ruske drobtinice. — Ogled po slovenskem svetu. — Kajževnost.

Leteriske številke, izbrane 9. t. m.
Brno 41, 26, 82, 68, 44.
Ljubljana 83, 5, 18, 88, 39.

Najnovejše vesti.

Budimpešta 10. V slučaju, da zbornica magnatov odkloni civilno poroko, odpotuje minister Wekerle takoj na Dunaj, da izroči ostavko vsega ministerstva. Tako so sklenili voditelji liberalne stranke sporazumno z ministerstvom. Povod temu sklepu je posebno ta okolnost, ker je došlo predvodenjem še nekoliko dvornih dostojanstvenikov — poznanih nasprotnikov civilne poroke —, o katerih se je mislilo s prva, da se ne vdeležijo glasovanja. Pridakovati je velikih demonstracij.

Budimpešta 10. Zbornica magnatov odklonila je predlogo o civilni poroki z 21 glasovi večine. Neposredno pred glasovanjem je govoril ministerski predsednik dr. Wekerle, rekoč, da ta preosnova ni vprašanje liberalizma, ampak vprašanje potrebe. Rekel je nadalje: Nove ideje trkajo na vrata; ako jih ne pustimo vstopiti, vrnejo se zopet in — ulomijo vrata. — Velikanska množica je vsprijela z živahnimi „Eljen“-klici one, ki so glasovali za predlogo; proti onim pa, ki so glasovali proti predlogu, je demonstrovala.

Koča 10. Računa se, da je 20.000 Romunov hotelo priti k porotni razpravi zaradi spomenice. Konjištvu kroži noč in dan po mestu ter nadzoruje tudi bližnje vasi, ker se boje velikih demonstracij proti Madjarjem. V Monostoru so bili veliki izgredi. Romunski kmetje spopadli so se z orožniki; bilo je več ranjencev na obeh stranach. Zaprli so kakih 40 kmetrov. Obtoženci so odpisali kralju cesarju udanostno brzojavko.

Moravska Ostrovica 10. Vsled izgredov je mnogo več žrtev, nego so je mislilo. Do sedaj je 16 mrtvih in nad 36 težko ranjenih.

Trgovinski brzojavci.

Budimpešta. Pienica za spomlad 6.92–6.94, za jesen 7.20–7.21. Koruz za julij–avgust 5.06 do 5.07. Ores za jesen 5.80–5.82. Rž 5.45–5.50.

Pienica nova od 77 kil. f. 6.90–6.95, od 78 kil. f. 7.00–7.05, od 79 kil. f. 7.10–7.15, od 80 kil. f. 7.15–7.25, od 81 kil. for. 7.25–7.30.

Ječmon 6.55–9–; prosa 7.90–7.30.

Prav velike ponudne pienice, mlini jako re-servirani; pomanjkuje vsako vprašanje. Danes se ni nič prodalo; le jako redki slučaj. Vreme lepo.

Praga. Nerazčirani sladkor: mladino ceneje. Za maj 154.0. Nova roba september 14.95.

Budimpešta. Špirit, 16.25–6.50

Havre. Kava Santos good average za maj 100.50; za september 95.50, mirno.

Hamburg. Santos good average za maj 83–september 77.50, december 72–, mladino.

Dunajska borsa 10. maja 1894.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	98.50	98.50
* v srebru	98.35	98.40
Avtrijska renta v zlatu	120.15	120.20
* v kronah	97.95	97.85
Kreditne akcije	352.60	352.60
London 10 List.	125.05	125.10
Napoleoni	9.94	9.94
100 mark	61.25	61.25
100 italij. lire	45–	44–90

ZAHVALA.

Zadnji občni zbor „Delalskega podpornega društva“ so jo mene usmilil in mi podaljal podporo me enih 6 gld. za jedno leto. Zahvaljujoč se iz globočine srca vsem udom, željem jim ljubo državo, priporočam našo koristno podporno društvo vsakemu tržaškemu Slovencu in delavecu.

V Trstu, 6. maja 1894.

Ivan Zadnik.

Svoji k svojim!

Po neverjetno nizkih cenah vroč